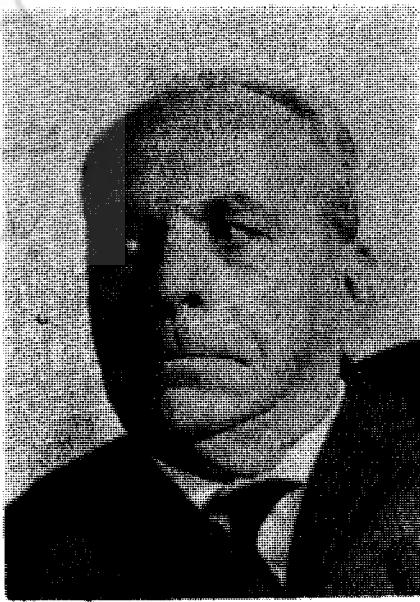

چه انگیزه‌ای باعث روزنامه نگاری من گردید؟

از تاریخی که مشروطیت ایران
بر قرار گردید، روزنامه‌های پسیاری در
شهر اصفهان قدم بعرصه وجود گذاردند که
من اکنون اسمای بیشترشان را بیاد ندارم،
ولی معروف‌فیرین آنها در آغاز کار روزنامه
های زاینده رود، ناقور، مقتش ایران، اختر
مسعود، راه نجات و صبح امید بودند.
مدیران زاینده رود و ناقور، چون با سواد
بودند اولی داده کسری سرگرم کار شد
و دومی در اداره اوقاف اصفهان مدتی
سمت ریاست داشت. فراموش کردم از
روزنامه جهاداکبر نامی بیرم. جهاداکبر
نیز در آغاز مشروطیت شروع با تشار نمود
ولی پس از چندی مدیرش نیز وارد حوزه

امیرقلی امینی مدیر روزنامه اصفهان

بطور مرتب منتشر نمیشدند و حکم ستاره سهیل را داشتند که سال و ماهی یک یادو یا چند بار طلوع و ظهرور میگردند و بدست مشترکین بسیار معبدود و در عین حال «مجبور» خود میرسیدند و میتوان گفت مرتب ترین آنها راه نجات و صدای اصفهان بودند و با اینحال این سهروزنامه اخیر هم در روز و هفته معینی منتشر نمیشدند.

مرحوم میرزا فتح‌الله خان وزیرزاده صاحب امتیاز اخگر فرزند مرحوم میرزا اسدالله خان وزیر اصفهان (رئیس دارائی) که مردی دانشمند و تحصیل کرده در دانشگاه بیروت بود و قلمی واقعاً تواناداشت

روزنامه اخگر را در شهر اصفهان انتشار داد ولی اوچون مردی عفیف، شریف و عزیز النفس بود پس از انتشار چند شماره واژ دست دادن سرمایه مختصری که برای روز نامه فراهم ساخته بود چون توانست روزنامه هفتگی خود را در مواعده و روزهای معینی منتشر سازد پس از چندماه انتشار تعطیل شد. سال بعد مجدداً چند شماره چاپ کرد و دوباره تعطیل گردید.

و سال سوم نیز همین حال و صورت داده است چرا که وزیر زاده از یکطرف با سرمایه مختصری که از میراث پدرداشت نمیتوانست هزینه طبع روزنامه را از جیب مبارک خود پیدا داد و از طرف دیگر همانطور که نوشتم چون بسیار عزیز النفس بود خوش نداشت بیانند سایر روزنامه نگاران معاصر خود بوسیله موزع روز نامه بداد و قال و گاهی با فحش و هتاكی در روزنامه مشترکین را تهدید و مرعوب نموده وجه اشتراکی و حتی خارج از اشتراکی بدست بیاورد و بکار

قضائی گردید تا آنجاکه بخارط دارم در اوائل حکومت «سردار سپه» او در دادگستری اصفهان سمت مدعی العمومی (دادستانی) داشت و پس از آن آخر عمر را بیکار در شهر اصفهان گذراند و وضع مالی او چندان رضایت بخش نبود بطوریکه با کومنک دوستان و هوادارانش امر معاش تأمین میگردید.

روزنامه اختر مسعود را مرحوم میرزا عبدالوهاب خان گلشن مینوشت. او شاعری خوش طبع و نویسنده ای چیز دست بود. از لحاظ فضل و کمال میتوان گفت در شهر خود کمتر نظری داشت ولی متأسفانه چون معتاد به کشیدن تریاک بود، مردی سست و لاابالی و بیقدی بکار خود بود و بهمین جهه توانست بکار روزنامه نگاری خود ادامه دهد. غالباً بیکار میگشت و گاهی در اوغز عمر برای روزنامه عرفان مقالاتی مینوشت و پولی میگرفت و پس از آنکه روزنامه اخگر بوسیله من انتشار یافت گه و گاهی هم مقالاتی بر روزنامه اخگر می‌داد و روزنامه اخگر هم مساعدتی با او می‌کرد، ولی او درنتیجه همان سنتی اعصاب واهمال در کار پایان عمر را بستختی سپری ساخت.

بر رویهم شهر عظیم اصفهان روزنامه مرتبی نداشت و در سالهای اخیر یعنی قبل از سال ۱۳۰۷ که روزنامه اخگر بوسیله من دوره جدید خود را انتشارداد روزنامه اخگر، راه نجات، عرفان، کامکار، ارزنگ، صدای اصفهان و مقتضی ایران منتشر میشد.

ولی عموماً با اینکه هفتگی بودند

نامه اخگر را انتشار میداد کسانی پیدامی شدند که می خواستند بتمام معنی روزنامه نگار باشند ، چون مواجه با عدم استقبال عمومی میشدند قلم را غلاف میکردند و با دلسوزی و افسردگی بسیار ، بکار دیگری میپرداختند.

چنانکه ادیب طوسی بو کالتداد گسترشی پرداخت و وزیر زاده نیز کارمندی معارف (آموزش و پرورش) را پیشه نمود و بمدیریت مدرسه صنعتی اصفهان (البته صنعتی) اسمی منصوب شد.

وزیر زاده در همین موقعی که مدیر مدرسه صنعتی بود باز چند شماره ای از روزنامه اخگر را منتشر ساخت و کماfy- السایق دوباره پس از چند هفته آنرا تعطیل نمود. گویا این دوره سوم اخگر بود که انتشار مییافت . در این دوره انتشار روزنامه مزبور بود که من تازه آمده بودم سری توی سرهای نویسنده‌گان درآورم و شور و شوق و حرارتی برای نویسنده‌گی داشتم و آرزو مند میدانی بودم خوشنام و آبرومند و چه میدانی بهتر از میدان دو روزنامه اخگر و ارزنگ که بوسیله دو برادر خوشنام و آبرومند وقانع و کریم- النفس انتشار می یافتد ؟ این بود که هردو روزنامه‌را مشترک شدم و گاهی مقالاتی برای هر یک از آنها می فرستادم، در اخگر با اسم ولی در ارزنگ با نام مستعار (چرا که اکثر نویسنده‌گانش چون مقالات خود را بصورت فکاهی می نوشتند امضا مستعاری از قبیل علی ورجه ، ذرمدین ، استاد معظم وغیره برای خود بر میگزیدند) و روی حمین

طبع و نشر روزنامه ببرد . آری آن روز هما برخی از مدیران جراید مشترکین خود را تهدیدیمی کردند که اگر وجهه اشتراک روزنامه را نپردازند ناهمشان را چندین بار بعنوان «مشترک بدحساب » در روزنامه اعلام خواهیم کرد و حتی گاهی هم عملایان تهدید خود صورت عمل میدادند و آبروی اشخاص را میپردازد .

از طرف دیگر باید انصاف داد که آن گونه مشترکین هم حقشان همین بود که روزنامه نگاران پر رو با آنها معامله می کردند . چرا که روزنامه نگار بامید همین مردم بود که روزنامه مینوشت و چون آنها صدی نود و نه نفرشان مشترک نمیشدند و آنده هم که قبول اشتراک میکردند صدی پنجاه نفرشان بزور و رو وجهه اشتراک خود را میپرداختند و بقیه از پرداخت آن خود داری میکردند .

آنوقت ها روزنامه نویس ، مخصوصاً آنها که برای تأمین معاش این شغل شریف را در پیش گرفته بودند ، عاصی می شد و دست به فحاشی و ناسزاگوئی میزد و با آبروی اشخاص بدلخواه خود بازی میکرد و تدریجاً این عمل عادت و خوی دوم او می شد و به کلاشی و فحاشی میپرداخت و در تبعیجه پیشه افتخار آمیز روزنامه نگاری را تا سرحد بدنامی و رسوایی تنزل میداد و بهمین سبب بود که در آن روز ها پیش روزنامه نگاری آبروئی نداشت و روزنامه - نگار در حکم یکنفر کلاش بشمار میرفت و اگر امثال ادیب طوسی که روزنامه « صبح امروزه » را می نوشت وزیر زاده که روز-

برتر و والاتر از آنست که اسب درشکه در آن قدم بگذارد و درشکه در مقابل در مدرسه می‌ایستاد و آقای وزیر زاده روی سکوی پهلوی در می‌نشست و دقایقی چندو گاهی بالغ بریکساعت با یکدیگر صحبت می‌کردیم و سپس خدا حافظی کرده از یکدیگر جدا می‌شدیم.

ولی درین روز که اتفاقاً عصر و مصادف با تعطیل مدرسه بود بدون اعتماء به محل مدرسه و احترامی که برای آن قائل بودم به درشکچی دستور دادم وارد محوطه مدرسه بشود و مقابل عمارت درشکه را نگاه دارد.

آقای وزیر زاده خبر شد و آمد. پس از مبادله‌سلام و تعارفهای معمول بدون پرووا و ملاحظه و رعایت احترامی که هماره برای دوست خود مرعی میداشتم گفت: آقای وزیرزاده! شما چرا باعث سرگشست اصفهان شده‌اید؟ وزیرزاده مردی بسیار اقتدار حوال ملایم و وزین بود. آهسته حرف میزد و شمرده. از شنیدن بیان تندمن رنگش دگر گون شد و گفت: چه کرده ام؟ چه خطایش شده است؟ ... بدون تأمل گفت: چه خطایش بالاتر از اینکه شما صاحب علم و فضل و کمال و مخصوصاً قدرت قلم باشید و آن وقت یک جوان خودخواه و مغروف شیرازی بیاید و به اصفهان سرگرفت پدهد که نمونه بارز جراید اصفهان روزنامه مکرم است. اگر روزنامه اخگر با آن قلم توانای شما مرتب انتشار می‌یافت صورتگر با آن نخوت و غرور جرم نمی‌کرد جراید شیرازی بار

اصل علاقه شخصی همینکه درین دفعه روز نامه اخگر انتشار نیافت سخت نداد است شدم، مخصوصاً روزی که شنیدم لطفعلی صورتگر که آن موقع جوان و بسیار حساس بود و در روزنامه‌های استخر و آزادی وغیره شیراز به نظم و نثر چیز می‌نوشت به اصفهان آمده و بمقابلات فتح‌الله وزیر زاده رفته و در آنجا از نظر تحریر اصفهان و مخصوصاً جراید اصفهان گفته است: « نماینده جراید و نمونه نظم و نثر اصفهان روز نامه صدای اصفهان است »

روز نامه صدای اصفهان را مرحوم مکرم مینوشت. نظم و نثر مکرم آنچه بصورت فکاهی نوشته و سروده شده بود بسیار پسندیده و مطلوب خاص و عام بود، ولی وقتی بصورت جدی در می‌آمد لطفی و مطابقتی نداشت و روی همین اصل هم صورتگر خواسته بود اصفهان و اصفهانی را دست انداخته تحریر نماید.

من وقتی این موضوع را شنیدم شور جوانی بطوری نادر احتم ساخت که می‌اختیار به درشکچی خودم دستور دادم درشکه را آماده کند و همینکه آماده شد سوارم کرد و بطرف مدرسه صنعتی که در خیابان چهار باغ و در محل سابق مدرسه ستاره صبح فرانسوی ها بود رفیم.

قبل اینکه از عصرها برای ملاقات وزیر زاده به آنجا میرفتم، ولی هر چند آن رحوم اصرار می‌کرد که با درشکه داخل فضای مدرسه که وسعتی کامل داشت بشوم نمی‌پذیرفتم و می‌گفتم مقام مدرسه خیلی

بکنم . تاخوی و عادت مردم اصفهان چنین است انتظار نداشته باش که اصفهان دارای روزنامه آبرومندی بشود »

گفتم : « استدلال جستابالی هم صحیح است وهم صحیح نیست . مردم اصفهان از بس چشمشان از روزنامه نویسهای کلاش ترسیده و از بس از دیدن و خواندن روزنامه های سراسر فحش و ناسزا متنفر شده اند اینستکه وقتی هم روزنامه نویس شرافتمدی قدم در میدان جلاadt می نهد و روز نامه آبرومندی در دسترس آنها میگذارد : بتصور اینکه این هم از همان قماش هاست از خرید و اشتراکش خودداری میکنند و شاید هم اساساً توجهی به آن نکرده و آنرا نمی خواهند . » از طرف دیگر تنها قلم خوب و فضل و دانش برای پیشرفت کار یک روز نامه خوب کافی نیست ، بلکه باید در راه انتشار آن فعالیت و کوشش بسیار هم بکار برد و تبلیغ فراوان نمود تا کم کم اذهان دا متوجه اهمیت روزنامه و مندرجات و حتی در زانت » خود مدیر روزنامه نمود تا مردم کم کم بفهمند که « این سیر از سر آن غمسیر نیست » و این روزنامه غیر از آن روزنامه های معمولی است .

در صورتی که شما اگر جسارت نکنم روی اصل بیحالی از یکطرف و عزت نفس از طرف دیگر حتی در وصول وجه مشروع اشتراک خودتان کوتاهی میکنید کما اینکه برای خود من و دونفر مشترک دیگری که بشما معرفی کرده ام تاکنون قبض اشتراک صادر ننموده و مطالبه نکرده اید .

سر جراید اصفهان بکوبد و روزنامه صدای اصفهان را نموده ای از نظم و شر مردم اصفهان معرفی نماید ! ... وزیرزاده قیافه گرفته اش باز شد و نفسی برآخت برآورد و گفت : « فکر کردم خدایا چه خطای کرده ام که اینگونه مورد حمله و هجوم دوستی پاکدل واقع شده ام . »

ولی حالا که موضوع را دانستم راحت شدم ، آقای عزیز ، اصفهانی خود طالب روز نامه نیست . شیرازی روزنامه محلی خود را میخورد و میخواند . اصفهانی می خواهد روز نامه را مجانی بگیرد و تازه آیا بخواند یا نخواند . من چه گناهی دارم هر سال چند شماره چاپ و پخش میکنم و مبالغی از کیسه ضرر میدهم ، ولی یکنفر نمی آید بگوید بابا این چند تومان وجه اشتراک را بگیر و خرج انتشار روزنامهات بکن . باور کن این آرزو بدل من ماند که مشترک کی بخودی خود چنین عملی را بکند . وقتی هم توسط موزع مطالبه وجه اشتراک می شود تازه میگویند ما که روز نامه نخواستیم ، غلط کرده برای ما آورده . در اینصورت چه انتظاری از من دارید و مگر می شود من خانه وزندگیم را بفروش و روی چاپ و انتشار روزنامه بگذارم و مجاناً بdest مردم بدhem تا شهر آنها دارای روز نامه آبرومندی باشد ؟

از طرف دیگر میدانی من اهل زد و بند و فحش و ناسزا نیست تا بحقه بازی یا ناسزا گوئی این و آنرا بدوش و مخارج روزنامه را ازین قبیل طرق نامشروع تأمین

گرفتید بمن اطلاع بدھید تا خودرا برای انجام کارآماده کنم و خدا حافظی کردم و از مدرسه صنتی بیرون آمدم . نمیدانم از آن روزیک ماه یا دو ماہ یا چند ماه گذشت .

روزی آقای وزیرزاده با تفاس آقای نصیرالدین خواجه‌ی بمنزل من آمدند و پس از اجرای تعارفات معموله آقای وزیرزاده گفت : میدانید آقای داور مشغول دادن تشکیلات دادگستری است و من و آقای خواجه‌ی را برای عضویت دادگستری نامزد کرده‌ام و اهم پذیرفتایم و من قریباً بطرف کرمان عزیمت میکنم . میخواستم فرزندی که با خون دل در عرض سالها بوجود آورده و پرورش داده‌ام بدت شما بسیار و با خیال راحت بسوب مأموریتم عزیمت بکنم .

من که میدانستم آقای وزیرزاده فرزندی ندارد بشکفت آدم و گفتم مقصود شما را نمی‌فهمم . آقای خواجه‌ی گفت : آقای وزیرزاده دریغ از آن دارند که روزنامه‌اخگر با قبول مأموریت ایشان در محاق تعطیل یافتند و علاقه دارند که شما همانطور که قبلاً هم مذاکره کرده‌اید آنرا شخصاً تحت نظر گرفته مستقل اداره کنید . گفتم : خیلی متأسفم که من به جهاتی از قبول این نظر ایشان معذورم . او لا من قابلی ندارم که بتوانم جای نشین نویسنده توائی مانند آقای وزیرزاده بشویم . ثانیاً من از شغل روزنامه‌نگاری که آن‌نهمه بدنام شده است بپزارم و از آن بیم دارم که

حالا من حاضرم برای اثبات ادعایم یک سال اداره امور داخلی روزنامه شما را شخصاً عهده‌دار بشویم و شما یک سال روزنامه اخگر را مرتب بطور هفتگی منتشر کنید ، اگر کسر کردید کسرش رامن از جیب خودم می‌دهم و اگر نفع کردید نفعش مربوط به خودتان باشد و بشما اطمینان میدهم روزنامه شما اگر نفع نکند کسرهم نخواهد کرد . مردم طالب روزنامه‌ای هستند که هم دارای مقایلات خوب و سودمند باشد و هم در عین حال مرتب منتشر گردد .

چون تاکنون اغلب روزنامه‌های اصفهان علاوه بر اینکه جزو سودجوئی هدف دیگری نداشته‌اند مرتب هم منتشر نمی‌شده‌اند بهمین جهت نتوانسته‌اند جلب اعتماد مردم اصفهان را بگنبد و روی همین اصل هم مورد اقبال عمومی واقع نگردیده‌اند .

آقای وزیرزاده گفت : چه دليل دارد که شما ذحمت بکشید ، کار بکنید ، اگر ضرر کرد شما متتحمل ضرر بشوید و اگر نفع کرد مربوط بمن باشد ؟ ممکن است پیش‌گفت روزنامه را انتشار بدھیم و در سود و زیانش هم شریک باشیم .

گفتم : نه ، من شرکت نمی‌کنم . چونکه از شغل روزنامه‌نگاری خوش نمی‌آید . فقط برای مساعدت با جنابعالی که مرد شریفی هستید و مخصوصاً برای اینکه شهر اصفهان دارای روزنامه‌ای آبرومندی بشود برای مدت یک‌سال حاضرم با جنابعالی همکاری بکنم و پس از آن گفتم من فعلاً مرخص می‌شوم هر موقع درین زمینه تصمیمی

در خاتمه ضمن یک ماده قید شده بود که اگر پس از انقضای مدت یک سال من به طبع و نشر روزنامه اخگر می‌ادرت نکردم قرارداد مذکور بخودی خود باطل و کان لم یکن خواهد بود.

درست خاطرم نیست اداره ثبت استاد درجه تاریخی پس ازین قرارداد ازمن دعوت کرد که برای انتشار یک روزنامه یومیه در جلسه‌ای که مرکب از چند نفر از مدیران جراحت اصفهان تشکیل می‌شود شرکت نمایم و هر پیشنهادی دارم بدهم.

جراحت آنروز تمامی صفحات خود را اختصاص بچاپ آگهی‌های پیشتر میدادند و فقط یک ستون مطلب ، آنهم چه مطلبی ، داشتند و همین طرز انتشار روزنامه که احمدی زیر بار بخوبی و خواندنش نمیرفت موجب شده بود که اداره ثبت بفکر انتشار روزنامه آبرومندی بینندگان که دارای مطالب خواندنی هم باشد و مردم بخوبی و خواندنش رغبت نمایند . روی همین اصل من در جواب دعوتی که شده بود نوشتم من حاضر روزنامه یومیه‌ای منتشر کنم که حتماً دو یا سه صفحه اش محتوی مطالب خواندنی و ترجیمه‌های سودمند باشد بشرط این که ماهی فلان مبلغ برای مدت دو سال آگهی یا وجه نقد بنم پردازند و پس از دو سال که مردم اصفهان فهمیدند روزنامه‌ای دارند که هم قابل خواندن است و هم کارکنانش هدفی جز روزنامه‌نگاری و خدمت بخلق ندارند هر

نامم در ردیف نام فلان و فلان روزنامه نگار درآید و بزبان آورده شود . (۱) . ثالثاً من چون قدرت حرکت ندارم و نمیتوانم شخصاً دنبال کار بروم فکر نمیکنم از عهده انجام چنین مسئولیت مهمی برآیم و گرنه با کمال افتخار حاضر بودم پیشنهاد دوست‌داشمندی مانتد آقای وزیرزاده را پسندیم . آقایان هر یک بزبانی و بادایلی مستعدیاتی بر اردکردن و از هرجهشت شایسته اجرای این وظیفه خطیرم قلمدادند و هر چند من عندرآوردم معاذیرم را با دلایل موجه نا موجه رد کردن و سرانجام تحت تأثیر اصرار و سماجتشان مجبور بقبول گردیدم و قراردادی بخط و قلم آقای خواجهی در همان جلسه نوشته و با مضای طرفین رسید بخلاصه اینکه مدیریت مسئول روزنامه اخگر باین جانب واگذار گردید که مستقل و با سرمایه خودم آن را منتشرسازم و سودو زیانش مربوط بشخص خودم و در عین حال شخصاً مسئول مدرجات آن باشم و هر گاه پس از چند سال آقای وزیرزاده روزی از کار دادگستری کناره چوئی کرد یا بازنشسته شد و خواست در کار روزنامه شرکت کند بهمان نسبت که من سرمایه گذاری کرده ام سرمایه بدهد و بتساوی شرکت نماید . و

(۱) بالینکه ۵ سال از آن تاریخ می‌گذرد متأسفم که عاقبت هم آمد بسرم از آنچه میترسیدم .

چند ماه گذشت کم کم یک سال شد و روزنامه اخگر انتشار نیافت و حقیقته امن این بود که من جرأت انتشارش را نداشم چرا که می‌ترسیدم برای هر شماره مبلغی پردازم و خودم را در صرف روزنامه‌نگاران حرفاً جای دهم و علاوه بر تحمل بدنامی مبلغ گرافی هم آخر سال ضرر بدهم و تحمل چنان ضرری حقاً خارج از بنیة مالی من بود.

درآمد ملکی «رووی» من هم فقط به میزانی بود که مخارج ذندگی خود و خانواده‌ام را تأمین می‌کرد و اجازه چنین «لوطی گریه» را نمیداد. روی مردمی هم که از خریدن و خواندن روزنامه یابعبارت بیشتر بنویسم «روزی‌نامه» درین و جداً امتناع داشتند کلا نمی‌شد حساب کرد و هر حسابی می‌کردم دست آخر غلط درمی‌آمد. یک سال یا بیشتر از تاریخ تأسیس اداره ثبت اصفهان سپری شد و با اینحال اصفهان‌دارای روزنامه‌ای نشد که قابل خواندن باشد.

درین‌موقع مرحوم میرزا کاظم خان سمیعی بنیان‌گذار اداره ثبت کل باصفهان آمد و روزی در منزل آقایان کاشفی‌ها (رضا و محبی‌الدین) در حالیکه چند نفر از محترمین شهر و دو سه نفری از کارمندان اداره ثبت‌حضور داشتند آقای سمیعی می‌گوید: وضع این روزنامه‌هایی که آگهی‌های مارا انتشار میدهند بسیار افتضاح آمیز است. نمیدانم برای اصلاح آنها چه میتوان کرد؟ آقای جواد شیروانی رئیس دایره ضبط ثبت که

موقع هرچه آگهی داشتید و خواستید بدھید و از پرداخت کوچک خرج خود داری نمائید.

اداره ثبت در جواب یا گفت‌یانوشت ماتعهدی مالی نمیتوانیم بکنیم ولی حاضریم یک سری کامل اعلانات ثبتی حوزه‌اسفهان را برآورده اخگر اختصاص‌دهیم و باید داشت که در آن موقع هر آگهی ثبتی اعم از نوبتی یا تحدیدی یا اجرائی در دو شرخ نوشته و در دور روزنامه چاپ می‌شد و برای یک موضوع دو فقره اجرت چاپ می‌پرداختند و نیاز لازم بتوضیح است که در آن موقع روزنامه‌های عرفان، کامکار و مفتش ایران منتشر و آگهی‌های ثبتی بین این سه روزنامه تقسیم می‌شد و اگر روزنامه اخگر پیشنهاد را می‌پذیرفت چك سری کامل آگهی‌ها در صفحات آن و سری دیگر در آن سه روزنامه انتشار می‌یافتد.

من چون مطمئن نیوتم که اجرت آگهی‌های ثبتی برای تأمین هزینه‌های آن کافی خواهد بود جرأت نکردم پیشنهاد اداره ثبت را پذیرم و اداره نامبرده هم چنان آگهی‌های خود را بین آن سه روزنامه تقسیم می‌کرد و آنها هم بهمان نهج گذشته سرآپای روزنامه را پرداز آگهی‌های ثبتی می‌ساختند.

مردم از خریدن و خواندن آنها جداً احتراز می‌کردند و اگر چند نفری هم مشترک بودند کسانی بودند که از ترس فحش مشترک گردیده و سالانه چند تومنی وجه اشتراك می‌پرداختند.

کومنک خرج زیانم را جبران نماید و من باعتماد بقول او که مرد محترم بود قول دادم که در عرض یک هفته روزنامه اخگر را انتشاردهم و همانطور که تعهد کردم در سر موعده بود خود عمل کردم و اگر از جهات خدمات اجتماعی این شانسی بود که نسبیت من گردید و لی در عرض بزرگترین ضرری بود که بسطح معلومات و خدمات ادبی من وارد آورد چرا که من با کمال جدیت شبانه روز از سیکل ترکیب مشغول مطالعه و تکمیل معلوماتم بودم و از طرف دیگر بکار تألیف و ترجمه اشتغال داشتم ولی همینکه وارد گود روزنامه نگاری شدم هم دنباله مطالعات می‌خود را از دست دادم و هم جز چند کتاب بیشتر نتوانستم تألیف یا ترجمه بکنم و تألیفاتم هم اغلب همانهاست که قبل از دوره روزنامه نویسیم شالوده آنها را ریخته و قسمتی از مطالب و مرادشان را تهیه کرده بودم.

اصفهانی بود و آشنائی بامور شهر و مردم آن داشت می‌گوید چنین روزنامه‌ای را فقط یک نفر است که می‌تواند انتشار دهد و خودش هم پیشنهادی بنماید است ولی افسوس که غازش گران است و ما نمی‌توانیم پیشنهادش را پیذیریم و من را معرفی می‌کند. مرحوم حاج بدالملوک صدری که از اقوام نزدیکم بود و در آن مجلس حضور داشت به آقای سمیعی می‌گوید و اتفاقاً از اقوام خودتان هم هست و خلاصه از همان مجلس مرحوم سمیعی شیروانی را مأمور می‌کند که برای فردا عصر از من وقت ملاقات پیخواهد و فردا سرو عده با تفاق آقای بدر و یک تن از کاشفی‌ها یا هردو برادر بمنزل من آمدند و هر چند آقای سمیعی کوشید که مرا با وعده آگهی‌ها و کفایت اجرت آنها برای تأمین انتشار یک روزنامه یومیه قانع کند من قانع نشدم و سرانجام قول داد و قسم یاد کرد که اگر پس از چند ماه انتشار اخگر من ضرر دادم، حتی اگر با گذراندن قانون از مجلس شورای هم باشد بپرداخت